

אורות השבת

גליון מס'
787

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע
וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"

אחראי מערכת
הרב אברהם טריק

פרשת השבוע
וירא

עורך
הרב עוזיאל אדרי

דבר רב העיר שליט"א

חסד לאברהם

ויטע אָפּל בַּבָּאָר שְׁבַע וַיִּקְרָא שֵׁם בְּשֵׁם יְהוָה אֵל עוֹלָם (בראשית כא, לג)

ויקרא שם: על ידי אותו אשל נקרא שמו של הקב"ה אלוה לכל העולם... (רש"י)

המתבונן בפרשתנו יראה, עד היכן מגיע כוח מידת החסד – לכוף את מידת הדין. וכה הם תוכן דברי המדרש שוחר טוב על התהלים (פרק לו): שאל אברהם את מלכי צדק, במה זכיתם לצאת מן התיבה. אמר לו בצדקה שהיינו עושים עם החיה הבהמה והעוף, שלא היינו יושבים כל הלילה, ונותרים להם את מזונם. באותה שעה אמר אברהם, מה אלו אילולא שעשו צדקה עם הבהמה חיה ועוף, לא היו יוצאים משם. אני אם אעשה עם בני אדם שהם בדמות וצלם של מלאכים, על אחת כמה וכמה שאנצל מן הפגעים, מיד 'ויטע אשל בבאר שבע', עכת"ל. הרי לפנינו מפורש, שחן ובניו לא היו ניצלים מפורענות המבול, אילולא שעשו חסד... עם החיה והבהמה. ויש להתבונן נוראות, הלא נח 'איש צדיק תמים היה בדורותיו', ובמשך מאה ועשרים שנה עורר את העם בתשובה כדי להצילם מהמבול, ועם כל זה הוא עצמו ניצל רק בזכות מידת החסד. וכזאת יש להשתומם על אברהם אבינו ע"ה, אשר הקים מפעל חסד – 'ויטע אשל', כדי 'שאנצל מן הפגעים'. וכי כל מעשיו הנשגבים ובכללם זיכוי הרבים – אברהם מגייר את האנשים, ושרה מגיירת את הנשים, אין בהם די כדי להצילו מן הפגעים, עד שביקש להסתופף מפני הזעם – בצילה של מידת החסד.

וגדולה מזו, יש לנו ללמוד מפרשת דור הפלגה, כפי שהיא ערכה בתורה (בראשית יא, ד-ח): 'ויאמרו הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לנו שם פן נפץ על פני כל הארץ, ויחד ה' לראות את העיר ואת המגדל אשר בנו בני האדם. ויאמר ה' הן עם אחד ושפה אחת לכולם וזה החילם לעשות ועתה לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות. הבה נרדה ונבלה שם שפתם אשר לא ישמעו איש שפת רעהו ויפץ ה' אותם משם על פני כל הארץ ויחדלו לבנות העיר'. והנה פרשה זו, קשה מאוד להולמה מתחילתה ועד סופה, וכי התורה עוסקת בטיפשים אשר ביקשו לבנות מגדל כדי להגיע לשמים ולהילחם במלכו של עולם. וביותר יפלא, מדוע הקב"ה כביכול חשש מביצוע מזימתם, עד שמידור לבלבל את שפתם ולהפיצם על פני כל הארץ. זאת ועוד, מדוע ביקש להפסיקם מיד, וכי נבצר מאתו יתברך להענישם ולהפיצם על פני כל הארץ גם אחרי שיבנו את המגדל.

וכבר הורונו המורים שבמקום פליאה נשגבה, זהו האות שלא זכינו להבין עומק הענין. ואכן המעיין שם בדברי רבותינו הראשונים, ימצא פנים חדשות בביאור תעלומה זו. וכה הם תוכן דבריהם: רצונם היה לבנות להם עיר ובו מגדל גבוה אשר ישמש אות וסימן לכל דורש להגיע לאותה העיר. ותכלית מגמתם בבנין העיר הזאת, היתה להתאחד ולהתלכד 'לעם אחד' ולהעניק את כל השירותים הדרושים לקיום האנושי. ובזה רצו להוכיח, שיש בכוחם ועוצם ידם להתקיים בעולם, גם בלא השגחת הבורא יתברך ח"ו. וזהו 'המלחמה' האמורה בפרשה זו, עכת"ל (עיין שם בפירוש האבן עזרא, הכלי יקר, ואור החיים, ועוד).

ומכלל זה אתה למד, שאילו היה עולה בידם להשלים את מזימתם, לא היה הקב"ה מענישם לפזרם על פני כל הארץ. שהרי מקרא מלא הוא 'ועתה לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות' מפני 'שעם אחד ושפה אחת לכולם'. אלא שעדיין יש לתמוה, וכי מה ערך יש למידה זו של חסד, כאשר כל מגמתה היא להחדיר כפירה בעולם.

וזוהו לענ"ד עומק דברי בעל התומך דבורה (פ"א ד"ה ה"א): 'חסד לאברהם, הם המתנהגים בעולם לפני משורת הדין, גם הקב"ה מתנהג עמהם לפני משורת הדין ואינו מעמיד עמהם הדין על תקפו אף לא בדרך היושר, אלא נכנס עמהם לפני מן היושר כמו שהם מתנהגים. והיינו חסד לאברהם, הקב"ה מתנהג במידת החסד עם אותם שהם כמו אברהם בהתנהגותם, עכ"ל. והן הם דברי התנא דבי אליהו (רבה פרק י'): 'אין לך סם חיים למלאך המות אלא מידת הצדקה בלבד'. ומכאן יסודו הגר"א והחפץ חיים את קביעתם החדה: 'צדקה מועילה יותר מכל דבר... ואין דבר שמועיל בעולם יותר מזה'.

ודע שאמנם כל האמור לעיל אחדות מעלת מידת החסד קאי נמי בכל עניני החסד הגשמיים כגון אכילה ושתייה וכו', מכל מקום גדול מעלתה שבעתים אם תכליתה היא לקרב את ליבותיהם של ישראל לאביהם שבשמים, שכן בענין 'אשל אברהם' מפורש בתורה 'ויקרא שם בשם ה' אל

המשך דבר רב העיר במדור "אורות הכשרות"

דבר העורך

שורש נשמת אברהם

מדוע בתחילת העקידה נאמר פעם אחת 'ויאמר אליו אברהם', ובסוף העקידה פעמיים 'ויאמר אברהם אברהם', מבאר ה'ברכה משולשת' שאברהם אבינו ע"ה התעלה בצדקותו עד כדי כך שאברהם **התחתון** כאן למטה בעוה"ז הגיע לחיבור שורש נשמתו למעלה באברהם **העליון**, אך הנה בנוצב רוחני עליון כזה לא היה נחשב העקידה כלל למיסיון, ועל כן בתחילה ביקש הקב"ה רשות מאברהם ליטול דרגתו הגבוהה, ונאמר 'אברהם' פעם אחת שהוא נהפך להיות כאיש פשוט, 'וירא את המקום מרחוק' שראה את הקב"ה 'מקומו של עולם' מרחוק, ובסוף העקידה נאמר פעמיים 'אברהם אברהם', שהחזירוהו למדרגתו העליונה שאברהם **התחתון** התאחד עם שורש נשמתו אברהם **העליון**.

בברכת לבית אלקים ומבורך
הרב עוזיאל אדרי

רב קהילת קודש 'שבטי ישראל' שכונה יא' באר שבע

לוח זמנים שבועי

לוח הזמנים	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	יום ו'	שבת קודש
מזרחי לבאר-שבע	28.10.18	29.10.18	30.10.18	31.10.18	01.11.18	02.11.18	03.11.18
עלות השחר	4:43	4:44	4:45	4:46	4:47	4:48	4:49
זמן סליח ותפילין	4:49	4:50	4:51	4:52	4:53	4:54	4:55
זריחה - הנפת החמץ	5:56	5:57	5:58	5:58	5:58	5:59	6:00
מז"ק ק"ש לדעת מנ"א	8:03	8:04	8:04	8:05	8:05	8:06	8:06
סוף ק"ש להענין נצ"א	8:37	8:37	8:38	8:38	8:38	8:39	8:38
חגורת יום ויליה	11:25	11:25	11:25	11:24	11:24	11:24	11:24
ספירת חמץ	11:55	11:55	11:55	11:55	11:55	11:55	11:55
סוף חמץ	16:02	16:02	16:01	16:00	15:59	15:59	15:58
סוף ע"ה	16:58	16:57	16:56	16:55	16:55	16:54	16:53
אחר הצהריים	17:12	17:11	17:10	17:09	17:08	17:07	17:06

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע:	וירא
הפטרה:	ואשת אחת
כניסת השבת:	17:40
יציאת השבת:	18:30
רבנו תם:	19:07

אורות הפרשה

נציב מלח מיתוק הדינים

ותחי נציב מלח כתב רש"י למה העונש היה שנהפכה לנציב מלח, מכיוון שחטאה במלח, אמר לוט לאשתו תני מעט מלח לאורחים אמרה לו אף מנהג הרע הזה אתה רוצה להנהיג כאן, הרשעות שלה הייתה שבעלה לוט יכין בדווקא **מצות** שהרי לא שמע בהם מלח, וכך האורחים לא יוכלו לאכול הרבה כיוון שהמצה קשה לעיכול **בלי מלח**, ולכן נאלץ לאפות מצות שנאמר **ומצות אפה ויאכלו**, מבאר **ה' ברכה משולשת** דאיתא **במסכת ברכות** "מלח ממתיק הבשר", כלומר שהבשר הוא דין כיוון שהוא דם האדם שמסמל דין, והמלח בא ומוציא את הדם האדם שהוא ממתיק ומסלק את הדינים, ואנשי סדום ועמורה היו אנשי רשע דינים קשים, ולכן אשתו של לוט התנגדה לתת בדווקא מלח לאורחים שממתיק את הדינים, ועל כן נהפכה סדום ועמורה כל ארצם למלח, כי באבוד רשעים רינה מתמתקים הדינים מן העולם.

השר המלאך של אבימלך נכנע מלפני אברהם ושרה

כי עצור עצר ה' בעד כל רחם לבית אבימלך, כתב בספר **שם משמאל** שהשטן והסיטרא אחרא קטרגו ועיכבו את ירידת נשמת יצחק לעולם כי החיצונים מפחדים ממנו מאוד שהוא מידת הדין והגבורה, והוכרחה להיות לידתו בדרך מחתרת שיעצור ה' כל רחם לבית אבימלך, כלומר כשם שנעצר כאן בעוה"ז למטה, כך נעצר למעלה בשמים בשורש העליון כל השפע מהקליפות וכוחות הטומאה שהופסק לחלוטין חיותם וקיומם, וכשבא השר המלאך של אבימלך לבקש שיחזור השפע של החיים לקליפה, השיבו לו, שהמפתח ביד אברהם אבינו ע"ה ורק אם יתפלל עליכם תחזור לכם השפעה, ובלית ברירה הוכרחו להיכנע מפני אברהם אבינו ע"ה שיתפלל בעדם, ופתח להם בחזרה את מקור יניקתם, ועל כן לאחר מכן שיחררו את נשמת יצחק שתורד לעולם.

בית דין של מעלה פסק פקידת שרה

וה' פקד את שרה, בספר **ליקוטי תורה מהאריז"ל** דקדק למה נאמר בשרה פקידה וברחל זכירה, מבאר **ה' ברכה משולשת** ע"פ המדרש אמר רבי יצחק כתיב **ואם לא נטמאה האשה וטהורה היא ונקתה ונזרעה זרע**, זו שנכנסה לביתו של פרעה ולביתו של אבימלך ויצאה טהורה אינו דין שתפקד, ועוד כתב במדרש כל מקום שנאמר **וה'**, הכוונה על ה' ובית דינו, **וה'** פקד את שרה על ישועת שרה אמנו ע"ה הסכימו הקב"ה וגם הבית דין של מעלה ולכן נאמר **"פקידה"** מלשון **"פקודה"** של בית דין של מעלה לסתום פי המקטרגין ותורד נשמת יצחק אבינו ע"ה לעולם, אבל רחל אימנו ע"ה זכתה לבנים ע"י כוח התפילה, כמו שאמר יעקב אבינו ע"ה לרחל **"התחת אלוקים אנכי"**, ותרגם אונקלוס המימי את בעיא הלא מן קדם ה' תבעין, על כן אמר שם לשון **"זכירה"**, שע"י התפילה עלה זכרונה לפני הקב"ה לטובה.

ישמעאל מסית ומדיח

שם על שכמה ואת הילד, כתב רש"י שגם את ישמעאל שם על שכמה, אע"פ שהיה אז גדול בן י"ז שנה, אך מפני שהיה חולה ואחזתו חמה לא היה יכול לילך ברגליו, וצריך להבין איה רחמי שרה אימנו ע"ה הצדקת, הגם שהוכרחה לגרש את ישמעאל כדי שלא יירש בן האמה עם בנה יצחק, מכל מקום הנה כשראתה שישמעאל חולה שאינו יכול לילך ברגליו, ואמו נשאתו על שכמה, מדוע לא חסה עליו לעכב את גזירת הגירוש מעט עד שיתרפא ויחזור לאיתנו ויוכל לילך ברגליו, **מבאר הצדיק מרעננה זי"ע** ע"פ **מש"כ החידושי הר"ם זי"ע** 'ותרא שרה את בן הגר המצרית אשר ילדה לאברהם מצחק', שהיה ישמעאל מסית את יצחק לעבוד עבודה זרה, ונאמר על מסית ומדיח **"לא תחמול ולא תכסה עליו"**, ואמרו רז"ל **"אסור לרחם על האמרים"**, וראיה משאול המלך ע"ה שאיבד את המלוכה ע"י שריחם על אגג מלך עמלק, כמו כן שרה אמנו קיימה כאן את הציוי לא תחמול עליו והתגברה על הרגש הטבעי של הרחמים, וגירשה את המסית ומדיח ישמעאל.

אורות הכשרות

עולם, ומבואר ברש"י: **"על ידי אותו אשל נקרא שמו של הקב"ה אלה לכל העולם"**, לאחר שאוכלים ושותים אמר להם ברכו למי שאכלתם משל, סבורים אתם שמשלי אכלתם, משל מי שאמר וזה העולם אכלתם! הרי לפנינו שכל מגמתו של אברהם אבינו ע"ה בנטיעת האשל, היתה להאדיר ולהאזיב את שמו של הקב"ה בעולם.

ובי' לו גדול בזה כרבינו מרן 'מאור ישראל' זצ"ל, שכן לא 'אשל' אחד בבאר שבע נסע רבינו, אלא בכל עיר ועיר נסע 'אשל': הקים בעשר אצבעות ישיבות וכוללים, בתי כנסיות ובתי מדרשות, מקוואות טהרה וקרנות חסד, תלמודי תורה ובתי חינוך לבנות ורשת שיעורי תורה, הפזורים בכל רחבי הארץ והעולם. וכל מגמתו בזה היתה להאדיר את שמו של הקב"ה בעולם. ואכן איה הסופר אשר יוכל לתאר ולחרוט בקלמוסו כמה מאות אלפי בני ישראל זכו להתקרב לאבינו שבשמים בזכות מפעליו הכבירים של כב' רבינו זצ"ל, וכמה פורעניות המתרגשות לבא בעולם נמנעו בזכות מידת חסדי המופלגים, כמבאר באורך מאמר זה. אך נזמתנו הגדולה, שהותיר לנו ברכה את כל מפעליו הפורחים ומשגשגים מיום ליום.

בברכת לבית אלוק ואברהם

הרב יהודה דרעי

הרב הראשי וראב"ד באר-שבע

הרבנות והמועצה הדתית באר שבע
מחלקת הכשרות

בשורה משמחת

הננו שמחים לבשר לציבור הרחב כי בימים אלו הצטרפו למעגל **"הכשרות הרגילה"** שע"י **"הרבנות"** ב"ש

"קנזס" - רח' יצחק אבינו 5, ב"ש

"קפה סיאל" - בנין בית נועם, ב"ש

"ניו סאב" - קניון הנגב, ב"ש

"מחסני השוק" - שכונת רמות, ב"ש

"סטייק וואן" - מתחם וואן פלאזה, ב"ש

"קרילול" - רח' קק"ל 26, ב"ש

"דיינר 24" - מכללת קיי, ב"ש

"קייטרינג האחים שופן" - רח' החורש 22, ב"ש

"רי באר" - גראנד קניון, ב"ש

"בית הפול" - גראנד קניון, ב"ש

"המקסיקני" - פלח 7, ב"ש

"הירושלמית" - קק"ל 47, ב"ש

כזרכה

"מחלקת הכשרות"

שע"י הרבנות הראשית באר-שבע

ציבור שוחרי התורה

פוזבו לשיעור הסדרה של הרב הגדול חידוש הנדב פ"ח פ"ח פ"ח פ"ח

שלמה לוינשטיין

שיתקיים בעז"ה ביום ראשון יט' חשוון תשע"ט

בשעה 20:30 (28.10.18)

בישיבת "נתיב השבים" שבזי 17 באר שבע

דבר רבני הקהילות

הרה"ג לוי חיימוב שליט"א
רב העדה הבוכרית
באר-שבע

עוצמתו וגדולתו של אברהם אבינו

"וירא אליו ה' באלוני ממרא והוא ישב פתח האהל כחם היום" (י"ח, א') רש"י אומר הוא שנתן לו עצה על המילה ורבותינו שאלו איך אברהם אבינו ע"ה לא עשה ברית מילה עד ששאל לממרא! יש כמה תשובות לזה מאן דאמר שלא נתן לו עצה אלא עצה - מין עשב הנזכר במשנה במסכת שבת ששמים על החתך של הברית ונתרפא ויש מאן דאמר למה שאל בעצתו של ממרא! בכדי לנסות את החברים שלו איזה מהם נותן לו עצה טובה ענר-אמר לו - אתא אדם זקן ואל תסכן את עצמך - אשכול - אמר לו - אתה תהיה חרפה נגד העמים וילעגו ממך - אבל ממרא - אמר לו אם הי' יתברך אמר לך לעשות תעשה מיד ואל תשאל לאף אחד ויש מאן דאמר שאברהם אבינו היה לו ספק אם יעשה ברית מילה הוא לבד ואחרי שיתרפא יעשה לבני ביתו, אברהם אבינו שאל לעצמו! אם יעשו כולם ברית יבואו עליהם האויב ויעשו אתם מלחמה ולא רצה לסמוך על הנס כמו שאמרו חז"ל אין סומכין על הנס או נאמר מאחר שה' בעצמו אמר לו לעשות ברית מילה היה יכול לסמוך על הנס ולכן התייעץ עם ממרא ולכן ממרא אמר לו לעשות ברית הוא וכל אנשי ביתו ביום אחד וכך עשה כמו שכתוב (וכל אנשי ביתו נמולו איתו).

כתוב בפרשה זו "ואקחה פת לחם וסעדו לבכם אחר תעברו כי ע"כ עברתם ע"ע ויאמרו כן תעשה כאשר דברת" (י"ח, ה') חז"ל רמו בראשי תיבות והם כדלקמן: **ואקחה פת לחם** בראשי תיבות - ולפני, אכילתך, החר, חגורתך, קשר, פן, תבוא, לידך, חולי, מעיים.

ולכן אמרו חז"ל שאסור לאדם לאכול ולשתות בעמידה או בהליכה מפני שיכול לבוא לידי חולי מעיים כי האוכל יורד ומכביד על המעיים ולכן שומר נפשו ירחק מהם!

ועוד "וירא אליו באלוני ממרא" וכו'. אמר לו השם יתברך לממרא: "אתה נתת לאברהם עצה למול חיך שאיני נגלה אליו לא בפלטין של ענר ולא בפלטין של אשכול אלא בפלטין שלך" וזהו שכתוב באלוני ממרא (בראשית רבה מ"ב, י"ד) נועד אברהם להתייעץ עם שלשת ידידיו והם ענר אשכול וממרא וכל אחד מהם השיא לו עצה אחרת:

ענר ר"ת - עינוי נפש רע

אשכול ר"ת - אחי שונאים כבירים ועצומים לך

ממרא ר"ת - מול מהר רופאך אל

כתוב "וישכם אברהם בבוקר ויחבוש את חמורו ויקח את שני נעריו איתו", מוסר גדול על הפסוק הזה - על בעלי תשובה, רבותינו אמרו שהאדם חי בעולם הזה שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה, וכל השנים הללו הם כמו יום אחד כמו שכתוב בתהילים (צ"ד, ד') כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבור ואשמורה בלילה והשבעים שנה הם כיום אחד עד גיל 53 שנים נקראים בוקר 35 שנים אחרונות נקראים ערב ולכן אמרו רבותינו ז"ל שהתשובה המעולה שאדם צריך לעשות היא 35 שנים ראשונות שאדם עוד צעיר יש לו כח להתגבר על יצרו וחז"ל ז"ל אמרו שגם התשובה של 35 שנים אחרונות שאדם חוזר בהם בתשובה מתקבלת כמו שכתוב וזכור את בוראך בימי בחורותך ועוד תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם רק חז"ל אמרו שלא דומה התשובה של אדם צעיר וחוזר בתשובה למי שכבר זקן ובוה נבין את הפסוק בו התחלתי וישכם אברהם בבוקר וכו' דהיינו 35 שנים ראשונות כמו שאמרו רבותינו בן ג' שנים הכיר אברהם את בוראו מאיפה לומדים? מהפסוק עקב אשר שמע אברהם בקולי וכו' אברהם אבינו חי 175 ואם נוריד מהם 172 שנים שעבד את בוראו נשאר 3 שנים ולכן ראינו שאברהם אבינו עבד את בוראו בשנים הראשונות שלו ולכן זה מה שכתוב וישכם אברהם בבוקר דהיינו בעודו צעיר ויחבוש את חמורו דהיינו חבוש את החומר שלו את היצר הרע ויקח את שני נעריו איתו דהיינו את השנים של נערותו.

יהי רצון שה' יתברך יפתח לבנו בתורתו ואהבתו שיהיו כל מעשינו לשם שמים.

בברכת אלהים וקבוצה

הרב לוי חיימוב

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של
מורנו המרא דאתרא
הגאון הגדול רבי יהודה דרעי שליט"א

מהלכות שליח ציבור

ש - מחלל שבת או המגלח זקנו בתער (סכין גילוח), האם מותר לשמש שליח ציבור?

ת - המגלח זקנו בתער או המחלל שבת, אסור לעבור לפני התיבה כשליח ציבור, אפילו אם אינו נוהג כן בקביעות אלא רק לפעמים. ועדיף להתפלל ביחידות מאשר להתפלל עם שליח ציבור כזה. ואם חזר בתשובה וקיבל על עצמו שלא ישוב עוד לעשות כן, מותר לו לעבור לפני התיבה כשליח ציבור.

ש - נוהגים שבימי האזכרה האבל עובר לפני התיבה, האם גם בו צריך להקפיד שלא יהא מחלל שבת או מגלח זקנו בתער?

ת - גם במי שרוצה לעבור לפני התיבה באקראי, כגון ביום השלושים או ביום פקודת השנה של אביו ואמו, יש להקפיד שלא יהא מחלל שבת או מגלח זקנו בתער, אלא אם כן חזר בתשובה.

ש - מי שהולך בגילוי ראש ורק בכניסתו לבית הכנסת הוא חובש כיפה לראשו, האם ראוי לעבור לפני התיבה כשליח ציבור?

ת - ראשית יש לבדוק האם אותו האיש שומר שבת ואינו מגלח בתער וכו', שכן בדרך כלל הזהיר בדברים אלו מקפיד לחבוש כיפה לראשו בכל עת. ועל כל פנים, גם מי ששומר תורה ומצוות אך אינו נוהג לחבוש כיפה לראשו מחוץ לבית הכנסת, אין זה מן הראוי שיעבור לפני התיבה כשליח ציבור.

ש - שליח ציבור שאינו מבטא נכון את האותיות האם ראוי לעבור לפני התיבה כשליח ציבור?

ת - שליח ציבור שאינו מבטא נכון את האותיות, כגון שמבטא אות ח' כאות ה' או להיפך, וכן אות ע' כאות א' או להיפך וכדו', אין למנותו כשליח ציבור אפילו זמני, ובלבד שיש אדם אחר בתוך הציבור, אשר יכול לבטא אותיות אלו כהוגן.

ש - מי שזרועותיו או רגליו חשופים, האם ראוי לעבור לפני התיבה כשליח ציבור?

ת - ראוי שהשליח ציבור יעמוד על משמרתו כשהוא לבוש במלבושים נאים, כמי שעומד בפני מלך. ומכל מקום אין לפסול שליח ציבור מלעבור לפני התיבה, אלא אם כן הוא לבוש חולצה בשרוולים קצרים באופן שחלק מזרועותיו אשר מעל המרפק מגולים, וכן מי שלבוש מכנסיים קצרים באופן שירכיו ושוקיו מגולים.

ש - האם סומא (שאינו רואה כלל) ראוי לעבור לפני התיבה כשליח ציבור קבוע?

ת - מותר אף לכתחילה למנות מי שהוא סומא כשליח ציבור אפילו קבוע, ואין בזה כל מניעה, מפני שהוא חייב בכל המצוות מדאורייתא ומוציא אחרים ידי חובתם. ובלבד שהוא ראוי והגון מצד מעשיו כדין כל שליח ציבור.

ש - האם מותר לשלם שכר לשליח ציבור, ומה הדין בזה לשליח ציבור המשרת רק בשבתות וימים טובים?

ת - מותר לשלם שכר לשליח ציבור מקופת בית הכנסת. ואדרבה יש להעדיף שליח ציבור הנוטל שכר, מאשר למנות שליח ציבור בהתנדבות. והוא הדין לגבי שליח ציבור המשרת רק בשבתות וימים טובים, ואין לחוש בזה משום שכר שבת.

ש - האם מותר להעביר שליח ציבור מתפקידו, מפני שמצאו אחר שקולו ערב יותר?

ת - אין להעביר שליח ציבור הגון מתפקידו, אפילו שמצאו אחר שקולו ערב יותר, או שעלותו הכספית נמוכה יותר. אולם ראויים למנותו לצד השליח ציבור הקיים, ובלבד שלא יקופח שכרו של השליח ציבור הראשון.

פניני השבת

תפילה שהושיעה

נסתרות דרכי ה'. לפעמים, כשהוא מבקש להסיר מעל עמו גזרה אחת, מביא הוא על אחרים גזרה נוספת ומבטל האחת עלידי ביטול חברתה. ומעשה שהיה (לפני כמאה שנה), כך היה:

בעיר רדאע, השוכנת בדרום-מזרח תימן, ישבה קהילה יהודית גדולה וחשובה. רדאע ידועה כעיר מלאה חכמים וסופרים עוד מימי ראשית גלות תימן. המשורר רבי שלום שבזי כותב באחד משיריו: "זין אלאחבאר, סאדתי די בצנעא וחד רדאע", כלומר: "מבחר החכמים, רבותי אשר בצנעא וברדאע".

יהודי רדאע נהגו לקבור את מתיהם בחלקת אדמה שמחוץ לחומת העיר. המוסלמים טענו כי אדמה זו שייכת להם, ולפיכך הטילו על היהודים מס קבורה. המס עמד על עשרה ריאל לכל נפטר, סכום גבוה ביותר. זו הייתה גזרה קשה, שהיהודים התקשו מאוד לעמוד בה, אך באין להם ברירה אחרת נאלצו לשאת בנטל הכבד. הדבר נמשך שנים רבות.

בראדע היה שוק אזורי לכל הסביבה, ובו נפגשו אנשים רבים ושונים. הגיעו לשם כפריים עם תוצרתם, חקלאים, סוחרים זעירים, רוכלים הפורשים את מרכולתם וסתם הולכי-בטל. באו לשם גם בדואים, שהתגוררו ממזרח לעיר. אלה היו ידועים בתקיפותם ובחוזקם.

יום אחד עלב תושב רדאע בסוחר בדואי שהזדמן לשוק. לא נתקרה דעתו של הסוחר עד שהעליב את כל ציבור הבדואים וקרא עליהם דברי חרפות וגידופים. בשוק נוצרה מהומה רבת, אך איש לא קם לתבוע את עלבוננו של הבדואי. מעט הבדואים שנכחו במקום הבליוג, מפני שהיו מעטים, אולם בליבם שמרו טינה למוסלמים והמתינו לשעת-כושך לנקום את עלבונם.

כשחזרו הבדואים למקומם, כינסו את ראשי השבט. באותה אסיפה החליטו ראשי הבדואים לפשוט על העיר רדאע ולפרוע בתושביה. מזימתם נודעה לתושבי העיר, ופחד ואימה אחזו בהם, ביוזעם כי לא יוכלו לגבור על הבדואים, שנודעו כלוחמים עזים. בעודם נבוכים ומבוהלים, קרא אחד המוסלמים: "עדיין לא אבדה התקווה. יש יהודים בעיר וידוע כי תפילתם אינה שבה ריקם. נבקש מהם להתפלל עלינו, אולי בזכותם תינצל העיר". באותה שעה גדשו יהודי רדאע את בתי-הכנסת, כשלפתע נראתה בשערי אחד מהם חבורה גדולה של מוסלמים. הם סיפרו למתפללים על הצרה שאלה נקלעו וביקשו להתפלל למען הצלתם.

שבת שלום

סגולה לרפואה במהרה

'זירא אליו באלוני מצדא', 'זירא' נטריקון 'ד'פאנו (שמות הקודש) הו"ה א'דנות ו'טרפא', מבאר ה"ב לאשרי ע"י מצות ברית הגולה נעשה ייחוד "הו"ה ואדנות" שבכל יום אנו מזכירים בברכות ובתפילות, ליחד שמות הקודש אלו, ששם ה' נכתב בשם הו"ה ונקרא בשם אדנות, ויורד שפע רב של רפואה וחיים לעולם, "אליו" נטריקון "א"ם ל"א ידע 'אשם", שמצוות ביקור חולים היא לעזור ליבו של החולה דאיתא במסכת שבת "אין מיתה בלא חטא ואין יסורין בלא עון", וכשיהרהר בתשובה תיכף שב ורפא לו, שימחל לו ויסור מעליו הקטרוג מהחטא, "באלני" נטריקון "ב'זכות א'ני ל'ומד לתבטלו י'סור", דאיתא במסכת ברכות "אם רואה אדם שיסורין באים עליו יתלה בביטול תורה", וסגולה גדולה ונפלאה שיתפלל על רפואה כדי שתהיה לו מנוחת הנפש והגוף לעסוק בתורה, ותשמע תפילתו ושב ורפא לו, ויסור מעליו כל היסורין והחולאים בזכות התורה הקדושה.

ניצוץ תפילת מנחה יצא מקליפת אבימלך

כי עצור עצר ה'... וה' פקד את שרה, מודע נפקדה שרה ונולד יצחק רק לאחר לקיחת שרה לאבימלך, ולא היה קודם לכן לאחר שנלקחה לפרעה, מבאר ה"ב לאשרי כי "אבימלך" בגימטריה "מנחה", שאצל קליפת אבימלך היו ניצוצות קדושות של תפילת מנחה, וכשנלקחה שרה לאבימלך ויצאה משם יצאו משם כל ניצוצי הקדושה הללו, וזהו 'האלף כסף' שנתן אבימלך לאברהם, ולכן נפקדה שרה מיד אח"כ ונולד יצחק אבינו ע"ה שתיקן את תפילת מנחה, כדאיתא במסכת ברכות אמר רבי יהושע בן לוי יצחק תיקן תפילת מנחה שנאמר 'ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב' ואין שיחה אלא תפילה.

הרבנות והמועצה הדתית באר שבע

הודעה חשובה

ביום שלישי כא' חשון תשע"ט (30.10.18)

יום הבחירות (יום שבתון)

משרדי הרבנות והמועצה הדתית

ברח' התלמוד 8 באר-שבע

יהיו סגורים לקהל

למעט קבלת לויזת בין השעות: 8-10

לאחר מכן ניתן לפנות

לרב אברהם לורבר 054-4348735

בברכה רבה

יהושע (שוקי) דמרי

ממונה המועצה הדתית

הרבנות והמועצה הדתית באר שבע

בשורה משמחת

תפילת מנחה בשעה 13:30

מתקיימת בכל יום (ימים א'-ה')

בבנין הרבנות והמועצה הדתית

רח' התלמוד 8 (באולם האירועים, קומה ב')

בברכת שלום וברוך שם כבוד

יהושע (שוקי) דמרי

ממונה המועצה הדתית

***** תזכורת *****

במוצאי שבת החלפה לשעון חורף.

"ומה אם תפילתנו לא תיענה?", שאלו היהודים בחשש. הם הכירו היטב את שכניהם המוסלמים וידעו, כי על נקלה עלולים הם לראות בהם אשמים באסונם.

המוסלמים הביטו ביהודים בעיניים חשדניות. אולי אין היהודים מעוניינים בהצלתם ומשום כך הם מבקשים להמעיט מכוחם? היהודים הבינו שנקלעו לצרה צרורה. אם ידחו את הבקשה, זה יהיה אות וסימן לאדישותם כלפי צרת שכניהם; ואם יקבלוה, יש סכנה שמא תפילתם לא תיענה, ואז תופנה האצבע המאשימה אליהם.

לפתע קם מאחת מפינות בית-הכנסת רבי סאלם חמאמי. רבי סאלם היה יושב כל ימיו בבית-הכנסת והוגה בתורה. הוא לא היה הולך לביתו אלא לצרכים הכרחיים בלבד, ומיד שב לתלמודו. רק מקצת תושבי רדאע ידעו כי רבי סאלם הוא גם מקובל גדול מאוד.

"אני מוכן להתפלל בעבורכם", פתח רבי סאלם ואמר, "בתנאי אחד – שתחתמו על התחייבות, כי מהיום והלאה יהיו יהודי רדאע פטורים מתשלום מס הקבורה".

זיק של תקווה ניצת בעיני המוסלמים ובר-במקום הוציאו קלף ודיו וכתבו כתב-ביטול על הגזרה.

הגיע היום שביליה שלאחריו, לפי המידע שהתקבל, עתידים היו הבדואים לפשוט על רדאע. מתח רב שרר בעיר ואיש מתושביה לא חשב לישון באותו לילה.

כל אותו יום הסתגר רבי סאלם בד' אמותיו ופיו לא פסק מלהתפלל. עם רדת הערב קרא אליו בחשאי שניים מחובשי בית-המדרש הצעירים, ומסר להם שני קני-סוף. בתוך כל אחד ואחד מהם הכניס פיסת קלף, שעליה רשם מה שרשם. הוא הורה להם לגשת למורדות ההר המזרחיים ולתקוע אותם בשני צידי הדרך. מבעד הנתב הזה אמורים היו הבדואים לפשוט על רדאע.

תושבי רדאע שמעו היטב את הלמות הסוסים וקולות הבדואים המתקרבים ממזרח. הכול המתינו בפחד ובאימה לבאות. ואולם כעבור זמן קצר, כשהקולות היו קרובים למדי לרדאע, החלו לפתע להתרחק ולהיחלש עד שנמוגו בדמי הליל.

למחרת עם שחר יצאו תושבי רדאע מבתיהם וחשו כמי שאבן כבדה נגולה מעל ליבם. איש לא ידע כיצד בדיוק אירע הנס, אבל לכולם היה ברור כי זה התרחש בזכות רבי סאלם חמאמי ובזכות תפילותיו ומעשיו.

מאותו יום ואילך, לא רק שגזרת מס הקבורה הוסרה מעל יהודי רדאע, אלא מעמדם הכללי אף הוא התחזק והשתפר לבלי הכר בקרב ערביי העיר והסביבה כולה.

לרפואת

ר' יוסף שלמה בר עליה

ורחל בת סימי